

Eğitim Teknolojisi Standartlarına İlişkin Yeterlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Eğitim Teknolojisi Standartlarına İlişkin Yeterlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20683>

Özet

Eğitim Teknolojisi Standartlarına İlişkin Yeterlik Ölçeği (ETS-YÖ), **ortaokul öğrencilerinin** eğitim teknolojisi standartlarına yönelik yeterlik düzeylerini ölçmek amacıyla 2015 yılında **Zeynel Abidin Mısırlı** tarafından geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Ölçek, öğrencilerin modern dijital çağda başarılı olmaları için gerekli olan temel teknolojik becerileri ve anlayışları değerlendirmeyi amaçlamaktadır. 21 maddeden oluşan bu ölçek, öğrencilerin **teknoloji okuryazarlığı**, yaratıcılık, dijital vatandaşlık ve yenilikçilik gibi kritik alanlardaki yeterliklerini dört farklı faktör altında toplamaktadır. Bu araç, eğitimcilerin ve politika yapıcıların öğrencilerin teknoloji entegrasyonu konusundaki mevcut durumlarını belirlemelerine yardımcı olmak için tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Eğitim teknolojisi, yeterlik, teknoloji okuryazarlığı, dijital vatandaşlık, ölçek geliştirme, ortaokul, yenilikçilik.

Yazarlar

Zeynel Abidin Mısırlı

Amaç

Ölçeğin temel amacı, ortaokul öğrencilerinin Uluslararası Eğitim Teknolojisi Standartları (ISTE Standartları gibi) çerçevesinde tanımlanan yeterlik düzeylerini bilimsel olarak incelemek ve ölçmektir. Bu yeterlikler, öğrencilerin teknolojiyi sadece tüketmek yerine, onu etkin ve etik bir şekilde kullanarak öğrenme, problem çözme ve bilgi üretme süreçlerine entegre etme becerilerini kapsamaktadır.

Ölçek, öğrencilerin teknoloji kullanıma yönelik tutumlarını, becerilerini ve etik yaklaşımlarını değerlendirerek, eğitim ortamlarında teknoloji entegrasyonunun etkinliğini artırmaya yönelik iyileştirme alanlarının belirlenmesine katkı sağlamak üzere geliştirilmiştir.

Yapı (Construct)

Eğitim Teknolojisi Standartlarına İlişkin Yeterlik Ölçeği, öğrencilerin teknolojik yeterliklerini dört temel psikolojik ve pedagojik yapı üzerinden ölçmektedir:

Teknoloji Okuryazarlığı: Temel teknolojik araçlar ve kavramları anlama, kullanma ve yönetme becerisi. Bu faktör, öğrencilerin sosyal medya ve temel yazılımları kullanma yeteneklerini içerir.

Yaratıcılık: Teknolojiyi kullanarak yeni fikirler üretme, sunumlar hazırlama ve özgün içerikler oluşturma becerisi.

Dijital Vatandaşlık ve Katılım: Teknolojiyi sorumlu, etik ve yasalara uygun bir şekilde kullanma, çevrimiçi topluluklara katılma ve dijital platformlar aracılığıyla idari veya sosyal görevleri yerine getirme becerisi.

Yenilikçilik: Öğrenilen yeni teknolojileri keşfetme, uygulama ve bu bilgileri çevrelerindeki kişilerle paylaşarak teknolojik gelişime katkıda bulunma isteği ve becerisi.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliğini incelemek amacıyla **açıklayıcı faktör analizi (AFA)** gerçekleştirilmiştir. Analiz ve döndürme işlemleri sonucunda, 21 maddeden oluşan nihai ölçeğin teorik olarak beklenen dört faktörlü yapıya uygun olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu, ölçek maddelerinin, amaçlanan dört temel teknolojik yeterlik boyutunu yeterli düzeyde temsil ettiğini göstermektedir.

Faktör analizi sonuçları, geliştirilen ölçeğin Eğitim Teknolojisi Standartları bağlamındaki yeterlik yapısına bağlı olarak ölçtüğünü ve bu yapının Türkiye'deki ortaokul öğrencileri örnekleminde geçerli olduğunu desteklemektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği, Cronbach Alfa katsayısı hesaplanarak değerlendirilmiştir. Genel ölçek ve alt faktörler için elde edilen katsayılar aşağıda sunulmuştur:

Ölçeğin Tümü İçin Güvenirlilik: Yüksek düzeyde iç tutarlılık gösterilmiştir ($\alpha = .886$).

Teknoloji Okuryazarlığı (10 madde): Yüksek iç tutarlılık ($\alpha = .874$).

Yaratıcılık (4 madde): Kabul edilebilir düzeyde iç tutarlılık ($\alpha = .729$).

Yenilikçilik (3 madde): Sınırdan kabul edilebilir düzeyde iç tutarlılık ($\alpha = .620$).

Dijital Vatandaşlık ve Katılım (4 madde): Düşük, ancak geliştirme amaçlarındaki bir ölçek için değerlendirilebilecek düzeyde iç tutarlılık ($\alpha = .574$).

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinde, ölçek maddelerinin altında yatan yapıları belirlemek amacıyla **açıklayıcı faktör analizi (Exploratory Factor Analysis - EFA)** kullanılmıştır. Analiz, ölçeğin

toplam 21 maddesinin, öğrencilerin teknolojik yeterliklerini temsil eden dört ayrı ve anlamlı faktöre ayrılmış olması ortaya koymuştur.

Dört faktörlü yapı, toplam varyansın önemli bir kısmının açıklamaktadır ve faktör yükleri, maddelerin ait oldukları faktörlerle güçlü ilişkiler kurduğunu göstermiştir. Bu faktörler, teknoloji okuryazarlığı, yaratıcılık, dijital vatandaşlık ve yenilikçilik olarak adlandırılmıştır. Bu faktör yapısı, ölçeğin yapısal geçerliliğini destekleyen temel kanıt oluşturmaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Öz Bildirimli Derecelendirme Ölçeği (Self-Report Rating Scale). Derecelendirme formatı kaynakta belirtilmemiştir, ancak tipik olarak Likert tipi bir format kullanılmış varsayılmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Popülasyon Grubu: Öğrenciler

Yaş Grubu: Ortaokul öğrencileri (Genellikle 10-14 yaş aralığı)

Popülasyon Detayları: Çalışma, ortaokul düzeyindeki öğrenciler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Ölçek, öğrencilerin eğitim teknolojisi standartlarına ilişkin yeterliklerini ölçmek üzere hazırlanmış 21 maddeden oluşmaktadır. Puanlama, maddelere verilen yanıtların faktörlere göre toplanmasıyla yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ölçek, eğitim, eğitim teknolojisi, yeterlik, güvenilirlik, geçerlik, dijital vatandaşlık, açmlayıcı faktör analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

İletişim Adresi: abidinmisirli@yahoo.com

Finansman ve Ücretler ile Test Yılı

Ölçek, 2015 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanıma ilişkin

izinler için sorumlu yazar Zeynel Abidin M?s?rl? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m ücretine dair bilgi kaynakta belirtilmemiştir.

Ölçek makalesinin tam metnine Dergipark üzerinden ula??labilir: dergipark.org.tr.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: egitim-teknolojisi-standartlarina-iliskin-yeterlik-olcegi-toad.pdf.

Referanslar

M?s?rl?, Z. A. (2015). Ortaokul öğrencilerinin e?itim teknolojisi standartlar?na ili?kin yeterliklerinin incelenmesi. *Uluslararası Türk E?itim Bilimleri Dergisi*, 2015(5), 311-337.

E?itim Teknolojisi Standartlar?na ?li?kin Yeterlik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?iştirilmemelidir.

Ölçek 21 madde ve dört faktörden olu?maktadır.

Teknoloji Okuryazarl??? (10m): Sosyal payla??m sitelerini (Facebook, Youtube...) rahatlıkla kullanabilirim.

Yarat?c?l?k (4m): Amac?na uygun bir sunum haz?rlayabilirim.

Dijital Vatanda?l?k ve Kat?l?m (4m): Baz? evrak i?lemlerini (fatura ödeme, s?nav ba?vurular...) teknolojiyi kullanarak hallederim.

Yenilikçilik (3m): Öğrendi?im yeni teknolojileri arkadaşlar?mla payla??r?m.